

Varmere, villere, våtere

Nordmenn bor i ei steinrøys mellom tundraen og storhavet. Det er ikke rart at begeistringen kan tippe over når vi får høre at Syden kommer til oss. To måneder lenger vekstsesong er søt musikk i bøndenes ører. Har Norge vunnet i lotto enda en gang?

Så enkelt er det ikke. Selv ikke Norge kan få i pose og sekk når det gjelder klima. Høyere middeltemperatur er til liten hjelp dersom varmen kommer i april før faren for frost er over og i oktober når det ikke er mer sol.

Klimaendringene betyr dessuten at været blir mer ustabil. Det blir ikke bare varmere, men også villere og våtere, med tørkeperioder og massivt regn. I fjor regnet kornhøsten på Østlandet bort. Poteter og grønnsaker sto

under vann. I år er innhøstingen sterkt forsinket over store deler av landet.

Det går an å drømme om eksotiske vekster. Men det er bare å se ut på åkrene for å forstå at det som vokser og gror, er utsatt i et ustabil klima. Det hjelper ikke med lengre vekstsesong dersom den samtidig blir mer sårbar.

Varmen gjør at krattet gror fortere. Kulturlandskap forsvinner og flåtten brer seg til nye områder. Skadesopp og skadelige kryp og insekter følger med varmen og ødelegger den finstemte balansen i naturen.

Det er selvsagt viktig å teste om nye vekster tåler det nye klimaet. Men for landbruket er det langt viktigere å øke beredskapen overfor de problemene som følger med klimaendringene. Å sørge for skikkelig drenering er

Oppsummert

Lengre vekstsesong?

1 Klimaendringene betyr ikke nødvendigvis større avlinger.

Beredskap

2 I landbruket er det viktigere å øke klimaberedskapen enn å drømme om eksotiske vekster.

Robust jord

3 Norge blir mindre rammet enn mange andre. Det betyr et stort ansvar for å produsere mat.

viktigere enn å dyrke druer. Største fordelene med klimaendringene i Norge er kanskje at beitedyr kan gå lenger ute.

Selv om lengre vekstsesong virkelig skulle føre til bedre avlinger, så ville det hjelpe lite på økonomien i landbruket. Tollperioden kan ikke endres, og det blir heller ikke toll på nye, mer varmekjære vekster. Slik bestemmes av et rigid WTO, som står over værgudene.

Norge vil tross alt bli rammet mindre enn mange andre. Mens deler av verden ikke lenger kan dyrke mat, fordi jorda er tørket ut eller tatt av flommen, har vi fortsatt nokså robuste jorder. De blir gull verdt i framtida. Slik sett har vi likevel vunnet i lotto. Det legger på oss et ekstra stort ansvar for å bevare og produsere på den jorda vi har.

SAGT

av andre

Trygve Slagsvold Vedum: Ler og tror på seier.

FOTO: SIRI JUELL RASMUSSEN

Valg

* «Jeg er sikker på at vi kan vinne. Ap, Sp og SV har til sammen oppnådd flertall ved alle valg, unntatt 2001.»

Trygve Slagsvold Vedum, landbruksminister, til Aftenposten.

Om Slagsvold Vedum

* «Ingen i norsk politikk ler som landbruksminister og Sp-estleder Trygve Slagsvold Vedum.»

Kjetil B. Alstadheim, kommentator, i Dagens Næringsliv.

Om Borten Moe

* «Hobbyen hans er å erte SV.»

Anne Marte Blindheim, kommentator, i Dagbladet.

Sentrum

* «Fredag gir Knut Arild Ha-reide sentrum den siste olje.»

Arne Strand, sjefredaktør, i Dagsavisen.

Sps program

* «Sjekker man språkbruk og forslag aner man et politisk multiverktøy: Programmet kan dugge både i posisjon og i opposisjon.»

Per Anders Hoel, kommentator, i Vårt Land.

SV

* «En ledelse som er usynlig, kan ikke vente å få velgere.»

Arne Strand i Dagsavisen.

KrF

* «Høyreliberalist Jan Arild Snoen ser på Kristelig Folkeparti som sosialistisk festbrens for de borgerlige. Og han har helt rett.»

Åshild Mathisen, kommentator, i Vårt Land.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

På rett spor

DAGENS GJEST

Det er en god idé. Et Munch-museum i et fraflyttet Nasjonalgalleriet vil bevare Munch-salen på stedet og spare oss for en pinlig kopi på Vestbanetomten.

Det er ikke mange dagene siden museumsdebatten i hovedstaden nok en gang tok en vending. Mens det offisielle Norge fremdeles hyller planene om et nytt og prangende bygg på Vestbanetomten, tok Petter Olsen, privat investor og kunstsamler, til orde for at Munch-salen bevares på stedet og at dagens Munch-museum på Tøyen flyttes til Nasjonalgalleriets bygning i Oslo sentrum. Som kjent skal denne bygningen tømme for sine kunstsamlinger uten at dens fremtidige bruk er planlagt eller bestemt.

Men Petter Olsen hadde flere kort på hånden i sin kronikk i Aftenposten 6. september. Historisk museum, arkitekt Henrik Bulls monumentale jugendbygning fra 1902, har også vært truet av tømning uten tanke for ny bruk. Helt siden bygningen sto ferdig, har arkeologene akket seg over at den er mer vakker enn anvendelig, og at den strengt tatt aldri har fungert særlig godt som arkeologisk

museum. En flytting av samlingene til Bygdøy har vært ønsket helt siden mellomkrigstiden og nå er planene nærmere en realisering enn på mange år etter at ideen med å flytte vikingskipene omsider er skrinlagt.

Petter Olsens forslag innebærer også at Myntkabinettet må få nye lokaler. Han foreslår at Etnografisk samling, som fyller byggets øvrige etasjer, overføres til dagens Munch-museum på Tøyen. Der kan det inngå i et senter for global kulturutveksling sammen med universitetets øvrige samlinger for geologi, zoologi og botanikk. Ideen henter han fra Berlin som om noen år skal fylle sitt rekonstruerte kongeslott etter samme modell. «Hvis samlingene i Historisk museum fordeles på Bygdøy og Tøyen, vil den frigjorte bygningen kunne bli en ideell arena for den norske gullalderkunsten som i dag finnes i Nasjonalgalleriet», skriver han. Der bronsekar og flintøkser nå fyller montrene, kan vi om noen år altså finne Thomas Fearnleys dramatiske landskaper og Mathias Stoltenbergs vare portretter, om Olsen får det som han vil.

Men hva er det som gjør dette forslaget så mye bedre enn de foregående, spør du kanskje? For det

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

UNDERLIG

«Å tømme noen av landets viktigste museumsanlegg fordi de ikke er tidsmessige nok, er underlig når resten av Europa velger oppussing og restaurering.»

første innebærer Petter Olsens idé at bygningene fortsatt skal brukes til det de opprinnelig ble bygget for. Å tømme noen av landets viktigste museumsanlegg fordi de ikke er tidsmessige nok, er mer enn underlig når resten av Europa velger oppussing og restaurering fremfor flytting og nybygg. Der nest nevner Olsen at et fremtidig Munch-museum på Tullinløkka harmonerer godt med de nyrestaurerte auladekorasjonene rett ved og dermed kan gi formidlingen av Edvard Munch optimale vilkår. Sist, men ikke minst, åpner forslaget altså for at Munch-salen bevares der den alltid har vært og ikke raseres slik en flytting av hele museet til Vestbanen forutsetter.

«Sett fra et kunsthistorisk perspektiv og for å sikre en optimal formidling av Munchs kunst, er en samlokalisering på Tullinløkka og Nasjonalgalleriets bygning det eneste riktige», skriver Olsen og fortsetter: «Dermed vil man kunne beholde dagens Munch-sal (Thiis-salen), en verdensattraksjon, og omgi den med bilder fra Oslo kommunes Munch-samlinger.»

Det foruroligende er at det er privatmannen Petter Olsen som må si dette, og ikke alle dem som for vår regning er satt til å forvalte vår nasjonale kunstarv.